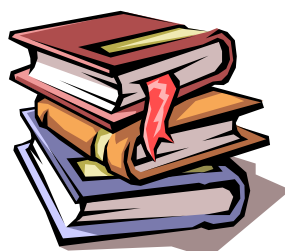

Banskobystrický samosprávny kraj
Hontiansko-novohradská knižnica A. H. Škultétyho Veľký Krtíš

REGIONÁLNY KNIHOVNÍK

Občasník pre knihovníkov obecných knižníc v okrese Veľký Krtíš

č.1/2017

január 2017

Obsah:

1. Fond na podporu umenia 2017	3
2. Štatistické zisťovanie za rok 2016	5
3. Likvidácia osobných údajov čitateľov	7
4. Postup pri oceňovaní knižných darov v knižniciach - usmernenie	7
5. Rok Jozefa Miloslava Hurbana 2017	8
6. Knižná novinka	9
7. Výročia slovenských literárnych osobností	10
8. Týždeň slovenských knižníc	11

V roku 2016 bol nahradený Dotačný systém MK SR novým **Fondom na podporu umenia** (ďalej len FPU). Vznikol ako verejnoprávna inštitúcia, zabezpečujúca efektívnu podporu umeleckých aktivít, kultúry a kreatívneho priemyslu, ktorá je nezávislá od ústredných orgánov štátnej správy. Jednotlivé žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov posudzujú odborné komisie, ktorých členov menuje rada na návrh profesijných združení v oblasti umenia, kultúry alebo kreatívneho priemyslu. O poskytnutí finančných prostriedkov jednotlivých žiadateľov rozhoduje riaditeľ na základe hodnotenia odbornej komisie.

Na základe **Štruktúry podpornej činnosti Fondu na podporu umenia na rok 2017**, zverejnenej na webovej stránke fondu www.fpu.sk môžu oprávnení žiadatelia požiadať o dotáciu v 5 programoch a ich podprogramoch určených pre všetky oblasti umenia.

Pre knižnice je určený **Podprogram: 5.1 Knižnice**, zameraný na podporu dlhodobého rozvoja aktivít knižníc, predovšetkým na rozvoj a posilnenie knižnično-informačných služieb, vzdelávacích aktivít a doplňovania knižničných fondov. Podpora je určená na projekty knižníc, ktoré sú evidované v Zozname knižníc Slovenskej republiky, na projekty Slovenskej asociácie knižníc a Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

Pre zlepšenie finančného zabezpečenia prevádzky a poskytovaných služieb obecných knižníc sú zaujímavé najmä podprogramy:

- 5.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra
- 5.1.3 Akvizícia knižníc

5.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra

Podpora formou dotácie je zameraná na skvalitnenie, modernizáciu a ďalší rozvoj knižníc a ich služieb, zabezpečenie, ochranu a bezpečnosť knižničných fondov prostredníctvom technického, technologického, elektronického alebo mechanického zariadenia a na vybavenie objektov a priestorov. Podpora je určená aj na odbornú ochranu a uloženie knižničného fondu. **Projekty je možné zamerať aj na skvalitnenie interiérového a nábytkového vybavenia pre zvýšenie komfortu používateľov knižníc rôznych vekových kategórií.** Projekty modernizácie služieb knižníc môžu v odôvodnených prípadoch zahŕňať aj nákup výpočtovej techniky a/alebo skenerov s podmienkou, že budú slúžiť výhradne používateľom knižníc.

<u>Výška udeľovaných dotácií:</u>	minimálne 1 500 EUR – maximálne 15 000 EUR
<u>Oprávnení žiadatelia:</u>	knižnice, ktoré sú evidované v Zozname knižníc SR
<u>Termín predkladania žiadostí:</u>	15.2. - 15. 3. 2017
<u>Povinná spoluúčasť:</u>	5%

Oprávnenými položkami žiadosti sú:

- a) autorské honoráre,
- b) práce a služby vykonané na faktúru,
- c) personálne náklady,
- d) služby priamo súvisiace s realizáciou projektu,
- f) materiálové náklady nevyhnutne potrebné na realizáciu projektu,
- i) obstaranie hmotného majetku v intenciách bežných výdavkov.

5.1.3 Akvizícia knižníc

Podpora formou dotácie je zameraná na nákup knižničného fondu, pričom minimálne 10% žiadanej podpory musí byť vyčlenených na nákup kníh vydaných s podporou FPU, ktoré si knižnica môže vybrať v súlade so zameraním a špecializáciou knižnice. Dotácia sa poskytuje na nákup knižničného fondu.

<u>Výška udeľovaných dotácií:</u>	minimálne 1 000 EUR – maximálne 15 000 EUR
<u>Oprávnení žiadatelia:</u>	knižnice, ktoré sú evidované v Zozname knižníc SR
<u>Termín predkladania žiadostí:</u>	15.2. -15. 3. 2017
<u>Povinná spoluúčasť:</u>	5%

Formulár žiadosti bude zverejnený na webovej stránke Fondu na podporu umenia prostredníctvom Registračného systému žiadateľa. **Spolu so žiadosťou bude nutné predložiť potvrdenie o:**

- právnej subjektivity žiadateľa
- oprávnení štatutára
- zriadení účtu s IBAN
- zaplatení administratívneho poplatku 20,- €.

Odborná komisia rozhodne o pridelení dotácie do 60 dní od uzávierky výzvy. Zmluvy o poskytnutí dotácie zašle fond elektronicky a zároveň písomne vyzve úspešného uchádzača na doloženie ostatných povinných potvrdení zo zdravotných poisťovní, sociálnej poisťovne, daňového úradu a pod. najneskôr v lehote do 40 dní. Zmluvu bude podpisovať priamo štatutár žiadateľa (napr. riaditeľ knižnice s právnou subjektivitou), u obecných a mestských knižníc bez právnej subjektivity starosta obce, resp. primátor mesta, ktorého knižnica súčasťou.

Plné znenie Štruktúry podpornej činnosti Fondu na podporu umenia na rok 2017 z 9.1.2017, konkrétne podmienky a oprávnené položky jednotlivých programov a podprogramov, formuláre žiadostí a pod. sú zverejnené na webovej stránke FPU <http://www.fpu.sk/sk/dokumenty-fpu/dokumenty>.

V prípade, že sa rozhodnete požiadať o dotáciu v niektorom podprograme FPU, môžete požiadať regionálnu knižnicu o konzultácie a metodickú pomoc.

ŠTATISTICKÉ ZISŤOVANIE ZA ROK 2016

Štatistické zisťovanie o činnosti Vašej knižnice za rok 2016 bude prebiehať rovnakým spôsobom ako v predchádzajúci rok. Na e-mailovú adresu, ktorú ste uviedli v štatistickom výkaze za rok 2015 Vám budú Národným osvetovým centrom v Bratislave (NOC) zaslané pokyny a jedinečný prístupový link, prostredníctvom ktorého ste povinní vyplniť elektronický štatistický výkaz KULT (MK SR) 10 – 01 za rok 2016. **Predbežný termín vyplnenia je do 1. marca 2017.** Zasielanie prístupových linkov by malo byť spustené cca od 7. februára 2017, v prípade posunutia termínov budete priebežne informovaní e-mailovou poštou a telefonicky prostredníctvom Obecných úradov.

Za správnosť údajov uvedených v štatistickom zisťovaní zodpovedá zriaďovateľ knižnice. Regionálna knižnica Vám opäť ponúka možnosť predbežnej kontroly pripravených údajov do štatistických výkazov za Vašu knižnicu. Údaje môžete vpísať priamo do pomocného súboru, ktorý bol rozoslaný na e-mailovou poštou na adresy jednotlivých obecných úradov a vyplnené zaslať na kontrolu na adresu danka.sagiová@hnk-vk.sk alebo v písomnej podobe na adresu regionálnej knižnice. Po kontrole, príp. odkonzultovaní niektorých sporných údajov Vám zašleme späť správne vyplnený výkaz - podklad, z ktorého budete môcť údaje po doručení prístupového linku priamo nahrať do elektronického formulára.

Vzor schváleného formulára KULT (MKSR) 10 – 01 o knižnici s podrobnými pokynmi nájdete na webovej stránke MK SR:

<http://www.culture.gov.sk/vdoc/424/schvalene-vykazy-kult-2016-28c.html>.

V prípade, že budete mať problém s vyplňovaním elektronického formulára, môže na požiadanie túto operáciu za Vás vykonať metodička regionálnej knižnice Mgr. Danka Šagiová po dodaní podkladov o činnosti knižnice a preposlaní jedinečného prístupového linku, ktorý Vám bude zaslaný z NOC. Po elektronickom spracovaní Vám bude finálna podoba výkazu zaslaná späť elektronickou poštou.

V prípade akýchkoľvek nejasností pri vyplňovaní ročných výkazov kontaktujte metodičku HNK Mgr. Šagiovú, č. tel. 48 302 23, mobil 0903927254, e-mailom: danka.sagiova@hnk-vk.sk alebo osobne v knižnici po predchádzajúcom telefonickom dohovore.

Vzhľadom k tomu, že od roku 2016 nemá regionálna knižnica prístup do štatistických výkazov sústreďovaných NOC, ale povinnosť vyhodnocovať činnosť verejných knižníc regiónu jej v rámci regionálnych kompetencií zostala, po ukončení zberu údajov štatistického zisťovania NOC, Vás regionálna knižnica vyzve na vyplnenie údajov zo štatistického výkazu do PREHĽADU O ČINNOSTI KNIŽNICE ZA ROK 2016. Tento prehľad spolu so súhlasom so zverejnením dôverných údajov bude slúžiť Hontiansko-novohradskej knižnici A. H. Škultétyho vo Veľkom Krtíši na spracovanie rozboru a vyhodnotenia činnosti verejných knižníc okresu Veľký Krtíš za rok 2016.

LIKVIDÁCIA OSOBNÝCH ÚDAJOV ČITATEĽOV

V každej knižnici sa nachádzajú prihlášky aktívnych i bývalých čitateľov s osobnými údajmi. Podľa § 17 Zákona NR SR č. 122/2013 Z. z. o osobných údajoch nastáva nevyhnutnosť likvidácie osobných údajov čitateľov bezodkladne po skončení účelu ich spracovania – poskytovania knižnično-informačných služieb. Čo to znamená? Ak čitateľ nepríde do knižnice počas niekoľkých rokov od skončenia platnosti čitateľského preukazu a voči knižnici nemá žiadne záväzky (nevrátené výpožičky, neuhradené poplatky a pod.) knižniciam sa odporúča:

- vymazať čitateľa z databázy čitateľov knižnice
- zlikvidovať osobné údaje čitateľa
- zlikvidovať prihlášku čitateľa
- o likvidácii osobných údajov čitateľov urobiť hromadný záznam

Podľa usmernenia Slovenskej národnej knižnice v Martine sa likvidácia osobných údajov čitateľov v knižniciach odporúča 2 roky od skončenia platnosti čitateľského preukazu – ak čitateľ nemá voči knižnici žiadne záväzky. V prípade, že likvidácia osobných údajov čitateľa nie je možná z dôvodu nevrátenia knižničných dokumentov, resp. neuhradených poplatkov a knižnica 3 roky tieto poplatky od čitateľa nevymáhala, odporúča sa po 3 rokoch vymazať neuhradený poplatok a vzápätí zlikvidovať osobné údaje čitateľa, ak v Registratúrnom a spisovnom poriadku obce nie je stanovené inak. V tom prípade sa postupuje podľa tohto interného dokumentu a po lehote uloženia sa pomocná dokumentácia knižnice, do ktorej evidencia čitateľov s prihláškami patria, predkladá na posúdenie štátnemu archívu.

OCEŇOVANIE KNIŽNÝCH DAROV – USMERNENIE

V súlade so zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov platných od 1.1.2016 je povinnosťou subjektu komisionálne oceniť reálnou hodnotou všetko bezodplatne venované. Väčšina verejných knižníc dopĺňa svoje knižničné fondy darovanými knihami a po ich zaradení do fondu knižnice sa stávajú majetkom obce. Z toho dôvodu ste povinní oceňovať darované, bezodplatne venované knižničné dokumenty a periodiká od súkromných osôb, iných obcí a inštitúcií. Pri určovaní ceny odporúčame postupovať nasledovne:

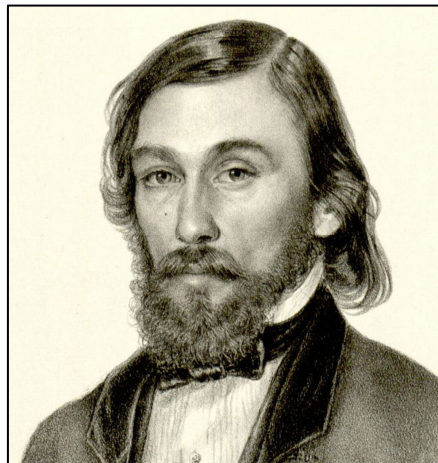
- novým knihám (periodikám) stanoviť cenu aktuálnej priemernej hodnoty v kníhkupectvách
- knihám, ktoré boli súčasťou novín stanoviť cenu vo výške ceny denníka s prílohou
- starším knihám stanoviť cenu v závislosti od roku vydania, stavu, opotrebenia prepočtom z nadobúdacej ceny.

ROK JOZEFA MILOSLAVA HURBANA 2017

Rok 2017 bol vyhlásený za Rok Jozefa Miloslava Hurbana, politika, národného buditeľa a kodifikátora spisovnej slovenčiny pri príležitosti 200. výročia jeho narodenia. Ťažiskové aktivity Matice slovenskej budú v tomto roku venované jednému z najaktívnejších a najvýznamnejších osobností slovenského národného a literárneho života v 19. storočí.

Jozef Miloslav Hurban

(*19.3.1817 Beckov † 21.2.1888 Hlboké)

bol politik, významný organizátor slovenského národného hnutia a kultúrneho života v 19. storočí, bojovník za práva Slovákov, vedúca osobnosť Slovenského povstania roku 1848, priekopník slovanskej vzájomnosti. Výrazne zasiahol do slovenskej kultúry ako prozaik, literárny kritik, historik, vydavateľ, redaktor a novinár. Pre slovenské národné hnutie ho počas štúdia na evanjelickom lýceu v Bratislave získal Ľudovít Štúr a odvtedy patril k jeho najvernejším stúpencom. Ako devätnásťročný sa zúčastnil roku 1836 pamätného výstupu na Devín, kde prijal slovanské meno Miloslav. Po ukončení štúdia bol najprv kaplánom v Brezovej pod Bradlom, neskôr štyridsaťpäť rokov pôsobil ako farár v Hlbokom. V 40-tych rokoch v Brezovej pod Bradlom a v Hlbokom i v blízkom okolí organizoval prvé ochotnícke divadelné predstavenia, čitateľské krúžky, nedeľné školy a spolky miernosti (spolky bojujúce proti alkoholizmu). Druhý ročník almanachu Nitra, ktorý vydával, vyšiel roku 1844 ako prvá publikácia v novej spisovnej slovenčine, dva roky pred vydaním Štúrových kodifikačných príručiek. Nová slovenčina sa stala dôležitým nástrojom pri vytváraní národnej jednoty a bola hlavným prostriedkom šírenia osvety, vzdelanosti a kultúry pre široké masy národa. V tejto slovenčine vychádzal v rokoch 1846 – 1852 časopis Slovenské pohľady, ktorý roku 1881 obnovil jeho syn Svetozár Hurban Vajanský a odvtedy vychádza nepretržite ako jeden z najstarších literárnych časopisov v Európe. Počas revolúcie 1848/49 bol spolu s Ľudovítom Štúrom hlavný organizátor národnorevolučného a národnooslobodzovacieho hnutia. Na ľudovom zhromaždení v Brezovej pod Bradlom 28. apríla 1848 vyhlásil Žiadosť slovenského národa v stolici Nitrianskej s hlbokým demokratickým, sociálnym a národným poslanstvom. Na Slovanskom zjazde v Prahe roku 1848 sa zasadzoval za riešenie štátoprávneho postavenia slovanských a iných národov v habsburskej monarchii na princípe demokratickosti a rovnosti. Počas júnového

pražského povstania roku 1848 sa zúčastnil na bojoch na barikádach. Od jesene do leta 1849 bol jedným z organizátorov a politických vodcov slovenských dobrovoľníkov bojujúcich za sociálne a národnostné práva Slovákov. Stal sa spoluzakladateľom a prvým predsedom Slovenskej národnej rady, prvého slovenského národnopolitického orgánu. Po potlačení revolúcie bol odstavený z politického života a žil pod policajným dozorom. Po páde Bachovho absolutizmu sa znovu zapojil do národného a politického hnutia. Bol jedným z hlavných rečníkov na memorandovom zhromaždení roku 1861 a zakladateľ a funkcionár Matice slovenskej. V tomto období vydával časopis Cirkevné listy. Za svoju publicistickú činnosť bol aj väznený.

Napísal viacero historických románov (*Svadba kráľa veľkomoravského, Svatoplukovci aneb Pád říše veľkomoravské a Olejkár*), próz zo súčasného života (*Prítomnosť a obrazy zo života tatranského, Korytnické poháriky, Od Silvestra do Troch kráľov*) a cestopisov (*Cesta Slováka ku bratrům slovanským na Moravě a v Čechách, Prechádzka po považskom svete*). Dielom *Slovensko a jeho život literárny* položil základy modernej slovenskej literárnej historiografie.

Zdroj: <http://www.litcentrum.sk/65269>

KNIŽNÁ NOVINKA

Viola Stern Fischerová prežila Mengeleho pokusy, štyri koncentračné tábory a nakoniec nacistom utiekla. O jej neuveriteľnom príbehu je kniha **Mengeleho dievča**, ktorú majstrovsky napísala skúsená reportérka Veronika Homolová Tóthová.

Tá hrozná doba stvorila množstvo príbehov. Príbehov o odvahe, statočnosti, láskavosti a obetovaní sa, ale aj o zlobe, podlosti a obludnom ponižovaní iných ľudských bytostí. Príbeh Violy Fischerovej je však výnimočný. Ona totiž okrem toho, že prežila peklo táborov smrti a našla v sebe silu na riskantný útek, dokázala ešte niečo. Vďaka nej chytili brutálnu dozorkyňu z Birkenau.

Po vojne sa náhodou stretla so svojou veľkou láskou, mužom, o ktorom roky nevedela, či ešte žije. Ale nakoniec sa vydala za niekoho iného. Rytiera. Skutočného novodobého rytiera, ktorý získal toto vyznamenanie od francúzskeho prezidenta za statočnosť v boji na strane Spojencov. Táto kniha zaznamenáva jej osud i osudy iných ľudí, ktoré by nemali upadnúť do zabudnutia.

Zdroj: <http://kultura.pravda.sk/kniha/clanok/411565-viola-stern-fischerova-mengeleho-dievca/>

VÝROČIA SLOVENSKÝCH LITERÁRNYCH OSOBNOSTÍ

V ROKU 2017

16. január 1847 **Svetozár Hurban-Vajanský** († 1916), slovenský spisovateľ, publicista a literárny kritik, **170. výročie narodenia**
19. marec 1817 **Jozef Miloslav Hurban** (†1888), významný slovenský spisovateľ, politik a evanjelický kňaz, štúrovec a prvý predseda SNR, **200. výročie narodenia**
18. apríl 1857 **Terézia Vansová** († 1942), slovenská spisovateľka, priekopníčka ženského románu a ženských časopisov, **160. výročie narodenia**
5. apríl 1957 **Erik Groch**, slovenský básnik, knižný grafik a vydavateľ, **60 rokov**
22. máj 1937 **Tomáš Janovic**, slovenský spisovateľ, novinár, textár a básnik, **80 rokov**
14. jún 1917 **Gabriel Rapoš** (†1994), publicista, prekladateľ a dramaturg, **100. výročie narodenia**
8. júl 1817 **Andrej Ľudovít Radlinský** (†1879), slovenský rímskokatolícky kňaz, jazykovedec, pedagóg, redaktor, fyzik, vydavateľ a náboženský spisovateľ, **200. výročie narodenia**
17. júl 1927 **Miroslav Válek** (†1991), slovenský básnik, **90. výročie narodenia**
9. august 1967 **Peter Šulej**, básnik, prozaik a vydavateľ, **50 rokov**
2. október 1867 **Božena Slančíková-Timrava** († 1951), slovenská prozaička a dramatička, **150. výročie narodenia**
3. november 1957 **Martin M. Šimečka**, slovenský prozaik a publicista, **60 rokov**
21. november 1927 **Andrej Chudoba** († 2014), slovenský prozaik a básnik, **90. výročie narodenia**
5. december 1917 **Ľudo Zelienka** (†1977), slovenský novinár, redaktor a ľudový rozprávač, **100. výročie narodenia**
9. december 1957 **Roman Brat**, slovenský prozaik, publicista a prekladateľ, **60 rokov**

Zdroj: <https://plus.sme.sk/c/20399695/vyrocia-slovenskych-osobnosti-v-roku-2017.html>

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC

Slovenská
asociácia
knižníc

Spolok slovenských
knihovníkov a knižníc

Slovenská asociácia knižníc
Spolok slovenských knihovníkov a knižníc

vyhlasujú pre rok 2017
18. ročník celoslovenského podujatia

Týždeň slovenských knižníc

**Týždeň slovenských knižníc sa uskutoční v dňoch
13. - 19. marca 2017 pod spoločným mottom:**

KNIŽNICE PRE VŠETKÝCH

Základným cieľom Týždňa slovenských knižníc je pozitívne zviditeľňovať knižnice ako kultúrne a vzdelávacie inštitúcie prostredníctvom najrozmanitejšieho spektra aktivít a podujatí.

Názov: **REGIONÁLNY KNIHOVNÍK**

Občasník pre knihovníkov obecných knižníc v okrese Veľký Krtíš

Vydala: BBSK - Hontiansko-novohradská knižnica A. H. Škultétyho vo Veľkom Krtíši

Zostavila: Mgr. Danko Šagiová

Zodpovedná: Mgr. Zuzana Unzeitigová

Rok vydania: 2017

Číslo: 1

Počet strán: 12

Tlač: HP LaserJet 3020

Náklad: 65